

REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

December 2023

Ključni poudarki¹

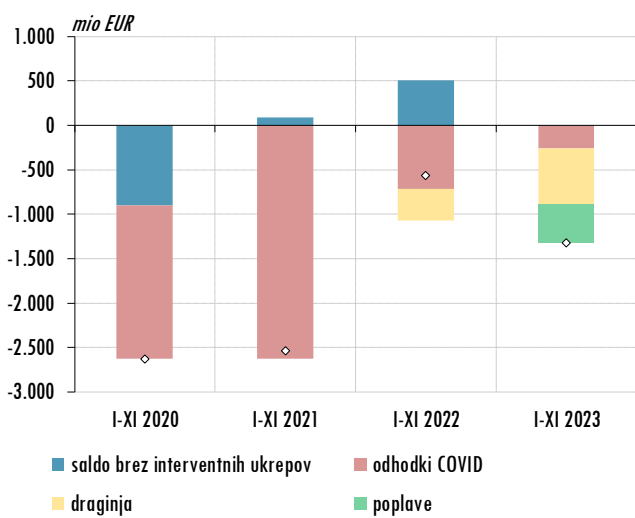
- Državni proračun je imel v prvih enajstih mesecih leta 2023 primanjkljaj (-1.321 mio EUR), brez upoštevanja neposrednega učinka različnih interventnih ukrepov pa presežek v višini 5 mio EUR.
- Gibanja v državnem proračunu so bila v prvih enajstih mesecih slabša kot v enakem obdobju lani. Večji skupni primanjkljaj (za 760 mio EUR) je bil v prevladujoči meri posledica za 504 mio EUR nižjega presežka t. i. »očiščenega« salda (brez interventnih ukrepov), medtem ko je bil obseg vseh interventnih ukrepov medletno višji za 256 mio EUR.
- Realizacija v enajstih mesecih potrjuje oceno Fiskalnega sveta o nadaljevanju nerealističnega proračunskega načrtovanja. Iz ocene realizacije državnega proračuna za leto 2023, ki jo je Fiskalni svet prejel ob predlogih proračunskih dokumentov za prihodnji dve leti, namreč izhajajo, da bi se lahko skupna poraba državnega proračuna v decembru letos medletno povečala za 77,4 % (v prvih enajstih mesecih je medletna rast znašala 9,3 %). Posledično bi lahko primanjkljaj v zadnjem mesecu letos znašal kar 1,8 mrd EUR. To bi bilo skoraj 500 mio EUR več kot v prvih enajstih mesecih letos.

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna po metodologiji denarnega toka ter ukrepov za blažitev posledic epidemije in druginje še nadalje objavljati v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 4. 12. 2023.

Državni proračun januar-november 2023²

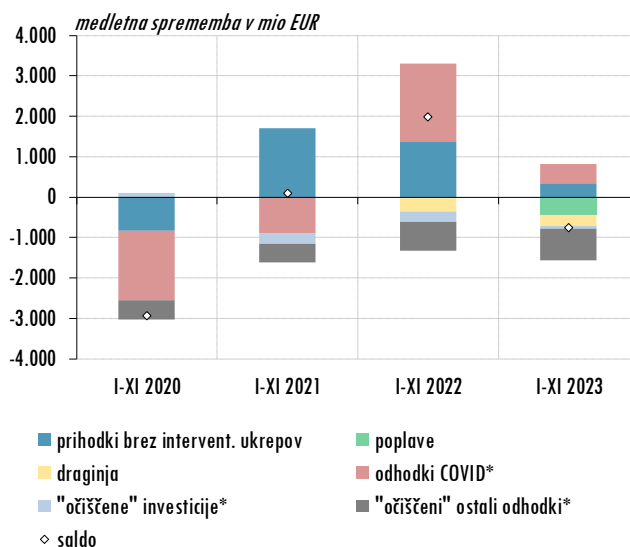
- Novembra je primanjkljaj **državnega proračuna** po začasnih podatkih znašal -203 mio EUR, skupaj v prvih enajstih mesecih 2023 pa -1.321 mio EUR. Brez neposrednega učinka interventnih ukrepov, povezanih z epidemijo (255 mio EUR), draginjo (635 mio EUR) in poplavami (436 mio EUR) je imel državni proračun v prvih enajstih mesecih presežek v višini 5 mio EUR. V enakem obdobju lani je presežek t. i. »očiščenega« salda znašal 508 mio EUR in je bil v največji meri posledica visoke ciklično in inflacijsko pogojene rasti prihodkov.
- Skupni **prihodki** so bili v prvih enajstih mesecih letos medletno višji za 3,1 % (v enakem obdobju lani rast 12,0 %). Medletno nižji so bili zlasti prihodki od davka na dohodek pravnih oseb, v največji meri kot posledica učinka visoke osnove iz lanskega leta, ko je bil poračun davka za leto 2021 rekordno visok, nižji pa so bili tudi prihodki iz naslova EU sredstev in nedavnih prihodkov. Občutno se je upočasnila rast prihodkov od DDV, ki je glavni vir prihodkov državnega proračuna, predvsem zaradi upočasnjene potrošnje in deloma tudi zaradi nižje stopnje DDV na energente, ki se je sicer iztekla konec maja. Nasprotno se je rast prihodkov od dohodnine (ugodne razmere na trgu dela in visoka nominalna rast plač) in trošarin (dvig trošarinskih stopenj) letos okrepila.
- Skupni **odhodki** so bili v prvih enajstih mesecih letos medletno višji za 9,3 %, t. i. »očiščeni« odhodki (brez upoštevanja interventnih ukrepov) pa so bili višji za 7,8 %. Medletna rast »očiščenih« odhodkov je bila v največji meri posledica višjih odhodkov za stroške dela (11,2 %) kot posledica lani jeseni sklenjenega dogovora o dvigu plač. K rasti »očiščenih« odhodkov so vidneje prispevali še višji transferji v sklada socialnega zavarovanja, zlasti zaradi višjega transfera v ZZZS.

Slika 1: Saldo državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Dejavniki spremembe salda državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS. *pozitivni predznak pomeni znižanje, negativni povišanje.

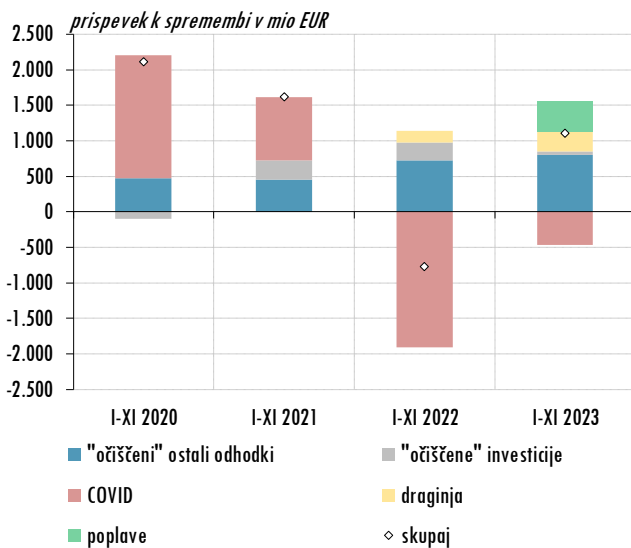
² Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/#>.

Tabela 1: Državni proračun

v mio EUR, razen, če ni navedeno drugače	jan.-nov.			dec.			2022	2023**	sprememba 2023			
	2022	2023	sprememba 2023 na 2022	2022	2023*	sprememba 2023 na 2022			na 2022			
			%			%			%			
Prihodki	11.263	11.608	345	3,1	1.081	1.543	462	42,7	12.345	13.151	806	6,5
DDV	4.351	4.685	334	7,7	397	293	-104	-26,3	4.747	4.977	230	4,8
Trošarine	1.367	1.532	165	12,1	79	115	36	44,8	1.446	1.647	200	13,9
Dohodnina	1.387	1.503	116	8,4	199	223	24	11,9	1.586	1.725	140	8,8
DDPO	1.446	1.282	-164	-11,3	108	120	12	11,5	1.553	1.402	-151	-9,8
EU sredstva	813	769	-44	-5,4	144	701	556	385,7	957	1.470	513	53,5
Nedavčni	703	643	-60	-8,5	68	62	-5	-7,9	770	705	-65	-8,4
Drugi prihodki	1.198	1.194	-3	-0,3	87	30	-57	-65,3	1.284	1.225	-60	-4,7
Odhodki	11.824	12.929	1.104	9,3	1.884	3.343	1.459	77,4	13.709	16.272	2.563	18,7
Stroški dela skupaj	3.392	3.758	366	10,8	359	612	253	70,4	3.751	4.370	619	16,5
Transferi posam. in gospodinjstvom	1.773	1.793	20	1,1	192	180	-12	-6,4	1.965	1.973	8	0,4
Izdatki za blago in storitve	1.279	1.322	43	3,3	247	158	-89	-35,9	1.526	1.480	-46	-3,0
Investicije	1.130	1.516	386	34,2	538	1.009	471	87,4	1.669	2.526	857	51,3
Tekoči transferi v sklade soc. zav.	1.369	1.481	112	8,1	156	79	-77	-49,3	1.526	1.560	35	2,3
Subvencije	513	811	298	58,1	119	64	-55	-46,5	632	875	243	38,4
Obresti	643	670	27	4,1	12	11	-1	-8,6	655	681	26	3,9
Plačila sredstev v Proračun EU	654	600	-54	-8,2	75	130	55	72,7	730	730	1	0,1
Drugi odhodki	1.070	977	-93	-8,7	186	1.101	915	492,7	1.255	2.078	822	65,5
Saldo	-561	-1.321	-760		-803	-1.800	-997		-1.364	-3.121	-1.757	

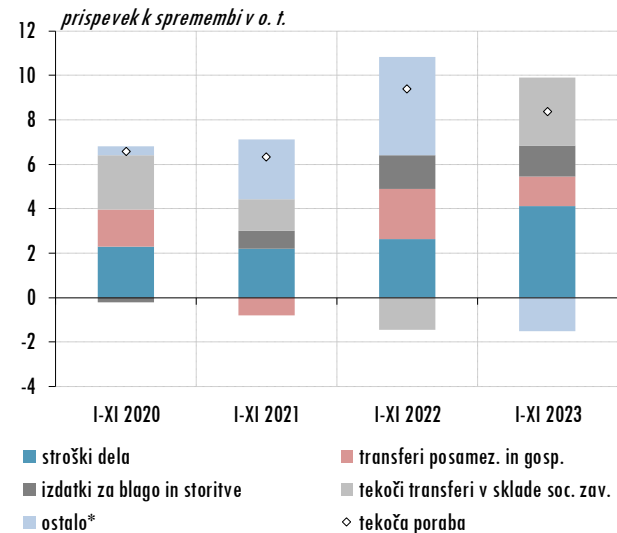
Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *implicitno gibanje, da so dosežene projekcije MF. ** Ocena MF (sep. 2023).

Slika 3: Struktura rasti odhodkov državnega proračuna

Vir: MF, preračuni FS.

Slika 4: Dejavniki spremembe tekoče porabe (brez interventnih ukrepov)

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *subvencije, plačila sredstev v proračun EU, drugi odhodki.

Tabela 2: Državni proračun (brez interventnih ukrepov)

v mio EUR, razen, če ni navedeno drugače	I-XI 2022			I-XI 2023				I-XI 23/ I-XI 22, v %		I-XI 23/ I-XI 22	
	skupaj	COVID	druginja poplave brez interv. ukrepov	skupaj	COVID	druginja poplave brez interv. ukrepov	skupaj	brez interv. ukrepov	skupaj	brez interv. ukrepov	
Prihodki	11.263	-182	11.445	11.608	-190	2 11.795	3,1	3,1	345	351	
DDV	4.351	-44	4.394	4.685	-73	4.757	7,7	8,3	334	363	
Trošarine	1.367	-90	1.457	1.532	-69	1.601	12,1	9,9	165	144	
Dohodnina	1.387		1.387	1.503		1.503	8,4	8,4	116	116	
DDPO	1.446		1.446	1.282		1.282	-11,3	-11,3	-164	-164	
EU sredstva	813		813	769		769	-5,4	-5,4	-44	-44	
Nedavčni	703		703	643		643	-8,5	-8,5	-60	-60	
Drugi prihodki	1.198	-48	1.246	1.194	-48	2 1.240	-0,3	-0,4	-3	-5	
Odhodki	11.824	717	170 10.936	12.929	255	445 438 11.791	9,3	7,8	1.104	854	
Stroški dela skupaj	3.392	34	3.358	3.758	15	8 0 3.736	10,8	11,2	366	378	
Tr. posam. in gospodinjstvom	1.773	132	61 1.580	1.793	9	38 43 1.703	1,1	7,7	20	122	
Izdatki za blago in storitve	1.279	151	1.128	1.322	8	3 54 1.257	3,3	11,4	43	129	
Investicije	1.130	28	1.103	1.516	138	218 1.160	34,2	5,2	386	58	
Tekoči tr. v sklade soc. zav.	1.369	170	1.199	1.481	0	1.481	8,1	23,5	112	282	
Subvencije	513	42	110 361	811	36	393 36 346	58,1	-4,1	298	-15	
Obresti	643		643	670		670	4,1	4,1	27	27	
Plačila sredstev v Proračun EU	654		654	600		600	-8,2	-8,2	-54	-54	
Drugi odhodki	1.070	160	910	977	49	4 86 838	-8,7	-7,9	-93	-72	
Saldo	-561	-717	-352 508	-1.321	-255	-635 -436 5			-760	-504	

Vir: MF, preračuni FS.

Realizacija interventnih ukrepov januar-november 2023

- Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe so v prvih enajstih mesecih letos znašali 255 mio EUR, po zadnji razpoložljivi ocene realizacije za letos pa je za ta namen predvidenih 371 mio EUR. Glavnino doslej realiziranih letošnjih odhodkov predstavljajo investicije (138 mio EUR), večinoma financirane v okviru REACT-EU.
- Učinek ukrepov za blažitev druginje znaša v prvih enajstih mesecih letos 635 mio EUR, po zadnji razpoložljivi oceni realizacije pa naj bi učinek v celotnem letu znašal 943 mio EUR. Neposredni učinek ukrepov, povezanih z blaženjem druginje, naj bi po oceni ministrstva za finance v prvih enajstih mesecih prihodke znižal za 190 mio EUR. Odhodki za blažitev druginje so v istem obdobju znašali 445 mio EUR, prevladujoči del zaradi subvencij gospodarstvu po 14. členu ZPGOPEK (213 mio EUR) in nadomestil dobaviteljem električne energije in plina (147 mio EUR).
- Za sanacijo posledic poplav je bilo do konca novembra iz državnega proračuna izplačanih 438 mio EUR. Največji del je bil namenjen za investicijske transfere občinam (218 mio EUR), povračilo intervencijskih stroškov občinam (71 mio EUR), za izredno denarno socialno pomoč (42 mio EUR) ter za pomoči gospodarstvu (32 mio EUR).